

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Ostanek

ML

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko 100 D. Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 D., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M. List vsaki mesec. Naročniki M. Lista i Amerikanci dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali upravništvo Novin v Crensovcu, Prekm.

„Vredništvo i upravništvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje“.

Vrednik: Klekl Jožef, vp. plebanos v Crensovcih.

Oglasi, (inzerati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar, za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din, više od vsake reči pol dinara. Med tekstom je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača upravništvo „NOVIN“.

Spomenica prekmurskih občin za gimnazijo v Soboti.

Z začetkom državne gimnazije v Murskoj Soboti leta 1919. se je celomi prebivalstvu v Prekmurji spunila njegova vroča i davna žela. S tov gimnazijov je Prekmurje dobilo na svojih tleh, v svojem kulturnom i gospodarskom središču, v Murskoj Soboti, srednjo šolo, ki naj davle njegovo mladino srčno vzgojo pa umsko izobrazbo v narodnom duhi i jeziki. Da je to tak, nam najlepše kaže veliko zavüpanje, štero si je gimnazija v tej par letaj pridobila med vsem prekmurskim prebivalstvom. To zavüpanje se pa najbolje vidi iz stalnoga naraščanja dijaštva iz vseh delov Prekmurja. Potrebščina po domačoj inteligenci i trdno prepričanje, da njemi gimnazija v Murskoj Soboti vzgoji istinsko dobre vzgojitele pa voditele, sili prekmursko prebivalstvo, ka telko svojih sinov i hčeri pošila v to šolo. To naj posvedočijo sledeče številke: V prvom šolskom leti 1919—20, se je vpisalo v 1. razred 33 učencov; v drugom šolskom leti 1920—21 pa 51, potem v tretjem leti 70, v štrtom 44 (zavolo preveč slabe letine), potem v petom 75 i v letošnjem šolskom leti 102. V vseh šest razredov se je letos vpisalo 225 učencov. Da je pa v 5. i 6. razredi malo učencov, je krivo to, ka so v Prekmurji od konca vojske pa do Trianonskoga mera zavolo večkratne spremembe v političnoj upravi šolske razmere bile popolnoma v neredi i zapuščene. Krivično pa nesmileno bi bilo, da bi se tem učencom zaprla pot za včenje; zavolo sirmastva najmre ne bi mogli iti v druge kraje v šolo, n. priliko v Maribor, Ljubljano ali Celje.

Za dve leti bi postala sobočka gimnazija popolna, to je, z vsemi osmimi razredi i bi mela do 350 učencov. Zagotovo pa pride čas, da bo to število naraslo od 400 do 500. To pa tudi zato, ar pride v Prekmurji na 450 prebivalcov komaj eden dijak iz gimnazije, v drugih krajih naše države pa na 200 prebivalcov eden. Tedaj vsešerom majo primeroma več dijaštva kak mi.

Či bi se pa nameravana ukinitiv zvršila i bi se v jesen 5. po 6. razred stavila, je izpopolnitev gimnazije v svojem razvijanju za več let zavreta. Gotovo je najmre, ka bi se zavolo te spremembe zmanjšalo število na novo vstopajočih učencov. Starišje ne bi vüпали poslati svojih sinov v prvi razred, ar bi jih po dokončanom 4. razredi zadeli preveč velki stroški za popolno šolanje indri ne v Soboti. Zavolo sirmastva starišje nikak ne bi mogli toga bremena nositi. Je pa tudi istina, ka ne bi bilo v hasek niti v državnom niti v narodnom pogledi, či bi se zmanjšalo število domače i doma se učee mladine. Pred očmi moremo meti tudi to, ka je gimnazija v Murskoj Soboti jedina za jako ob-

širen in gosto obljüden kraj (100.000 prebivalcov). Te kraj je tudi pri meji in zato ma posebno važnost. Nadale moremo tudi pomisliti, ka zavolo nove železniške zveze pride v Sobotu dosta dijaštva iz Radgone, iz Murskoga polja na Štajarskom pa cilo iz Medžimurja.

Pa ešče nikaj drugoga je proti ustavitvi 5. i 6. razreda, pa za kak najhitrejšo izpopolnitev v popolno gimnazijo. V Prekmurji žive dosta evangeličancov (25.000). Na sobočkoj gimnaziji evangeličanski dijaki mojo svojega verovučitelja, či bi pa tej dijaki mogli iti v druge kraje v šolo, bi toga ne mogli meti.

Zavolo vseh teh vzrokov in zavolo veliko davčno moč Prekmurja, potem pa zavolo malenkostnoga denarnoga prisparanja, štero bi država mela, či bi se dva razreda stavila, moremo praviti, ka bi to bila dosta vekša škoda kak hasek za državo. Začo pa vsi, brez razlike vere pa stranke, apeleramo na g. ministra prosvete pa na celi ministerski svet, naj ne stavljajo 5. i 6. razred nego naj ešče pomagajo, ka se naša gimnazija izpopolni. Vse gg. poslance pa prosimo, da podpirajo to našo prošnjo!

Ali je istinsko vseeno?

Gda je bila Esterhazijova zemla odana zagrebečkoj lesnoj družbi Janekovič, so Novine (22. marca toga leta) v članki „Vdarec za prekm. kmete“ povdarile, da je to za naše ljudstvo, posebno za sirmaske kmete, kak Slovence tak Vogre, velka nesreča. Zakaj, na tom mestu ne bom ponavljal i bi pušto celo stvar pri miru, če se nebi zgodilo nekaj, ka me sili, da še par reči spregovorim o toj zadevi.

Nekšemi sobočkomi gospodi se najmre članek v Novinaj ne dopadno, zato je poslao v „Jutra“ dopis. I v tom dopisi pravi, da je vse-edno što ma zemlo v rokaj, ali pa jo ma v lasti što drugi — v tom slučaju zagrebečka družba Janekovič. Ali pa je tomi istinsko tak? Poglejmo celo stvar malo ed bliže.

Za gospoda, ki je to v „Jutri“ povdaro, je to čisto gotovo vseedno. Zakaj? Skoro gotovo je, da on ne Prekmurec, zato naših razmer ne pozna. Njega ne mantra pitanje, gde bo sejao i žeo, gde bo kosio, gde sekao drva — z ednov rečjov, njega ne težijo gospodarska pitanja i njemi ne trbe misliti na to, gde dobi telko zemle, da prehrani sebe i svojo družno, da zadosti vsem svojim življenjskim potrebam.

Inači pa je to za prekmurskoga kmeta, šteri ravno dnesden živi v tak sl bih razmeraj, slabših skorö misliti ne mogoe, šteri stoji že na robu gospodarskoga poloma i toga tudi doživ naskori, če v pravom časi ne dobi potrebne pomoči. Prekmursko ljudstvo sodi o odaji veleposesstva inači, ar se zaveda, da je to za njega istinsko vdarec.

Dozdaj smo dobivali veleposesniško zemlo v najem še precí poceni. I edino to je, da smo jo mogli hasnüvati. Ar če bi bila najemnina velka, bi ostala većina malih kmetov brez zemle. V denarom oziri so najmre mali kmetie v tak slabom položaji, da velke najemnine nebi mogli plačati.

Kak pa bo od zdaj naprej? Nastaneta dve velkivi pitanja, šterih rešitev se pokaže naskori — najmre te, gda začne novi gospodár (družba

Janekovič) z zemlov razpolagati. Te se pokaže, ka misli z njoj napraviti. Mogoče pa je samo dvoje i to: Ali zemlo obdrži i jo da v najem; ali pa jo razoda.

Če se zgodi prvo, bi človek mislo, da ostane vse pri starom, najmre da bomo zemlo hasnüvati tudi naprej, kak smo jo obdelavali do zdaj. Samo eden pomislek nastane pri tom. Ali družba ne bo zahtevala vekše — vno go vekše — najemnine, kak jo je zahtevao prle Esterhazi, v zadnjem časi pa agrarni urad (sekvester), ki je meo zemlo v oskrbi? Z vsov gotovostjov smemo pričaküvati, da bo najemnina vno go vekša. Namen agrarne reforme je bio — bi morao biti — da pomore malim kmetom priti do zemle. Zato pri razdeljavanji ne gledala — ne bi smela gledati — telko na svoj hasek i s tem na hasek države, nego na to, da omogoči malomi kmeti življenje, da ga ohrani pred gospodarskim propadom. Novi gospodar na to gotovo ne bo gledao. On ne pozna našega obüpnoga stanja, se ne briga za naše prekmurske razmere i tudi nema srca za naše nevole, križe i težave, zato bo gledao samo na svoj hasek. Zakaj pa je küpo zemlo, če ne zato, ar vüpa, da bo meo od nje velke dobičke? I što dobi v y tom slučaju zemlo? Mali kmet gotove ne, ar velke najemnine ne bo mogeo plačati. V roke jo dobijo tisti, ki je niti ne potrebüjejo, ar majo svoje zadosta. Ali je s tem našemi malomi kmeti pomagamo?

Še slabše pa bo za nas, če se zemla razoda. Što jo küpi? — Mali kmet ne. Če njemi denarne razmere niti toga ne dopüstitjo, da bi plačüvao vekšo najemnino, kak jo je plačüvao do zdaj, tem menje bo mogeo plačati küpno ceno, ki ne bo samo ednok tak velka, nego več stokrat vekša. I tak zgübi mali kmet zemlo, štero je meo do zdaj na pol za svojo, za vsigdar. Niti vüpanja ne bo meo, da bi še jo gda mógeo hasnüvati. Pri odaji pridejo v račun samo tisti, ki so založeni s penezi. I tak pride zemla tudi v tom slučaju v roke tistim, ki že itak majo zadosta. Što pozna razmere v dolnjem Prekmurji (v lendavskom okraji), zna, da tam velikih kmetov nega, zato je tudi takših malo, ki bi meli dosta penez. Ka pomeni to? Bojati se moramo, da pride pri razodaji zemla v roke tihinom. Pravijo, da je prekmurska zemla dobra. Zato smemo pričaküvati, da se bodo trgali za njo i dajo kelko šteč, samo da jo dobijo. I tak se zgodi, da ostanejo tisti, ki zemlo potrebüjejo, prazni, zvin toga pa dobimo v Prekmurje tihinske goste.

Ali bo tudi potom vseedno? Dopisniki „Jutra“ mogoče, a nam ne.

Fr. K.

NEDELA.

III. po Vüzmí. — Evang. sv. Jan. XVI 16—22.

„Ešče malo, i me že ne bodete videli“, Jan. XVI. 16.

Jezus Kristus je dokončao svoje delo; dovršo je svoje zveličiteljsko poslanstvo. Zdj se, povrača nazaj k nebeskomi Oči: „Idem k Onomi, ki me je poslao“. (Jan. 16. 5.) Slovo jemle od toga sveta, slovo od svojih vučenicov; zato njim pravi: „Edno malo, i me že ne bodete videli, i pali edno malo, i videli te me, ar idem k Oči“. (Jan. 16. 16.)

Tudi mi se bomo mogli enkrat posloviti od toga sveta, slovo bomo mogli vzeti od svojega zemelskoga življenja, slovo od starišov, prijatelov, slovo od svojih bližnjih. Vsaki bo lahko pravo: „Edno malo, i že me ne bodete več videli“. Slova od toga sveta je smrtna vüra. Ta poslovilna vüra je določena za vsakoga človeka, za mladoga, kak za staroga, za vsakoga, če šče ali nešče. „Določeno je — namre pravi sv.

Paveo — da ljudje ednok vmerjejo. (Hebr. 9. 27.) Edni vmerjejo v mladosti, drugi v starosti. Izaiš prorok tak lepo pravi: „Vsako telo je seno i vsa njegova dika, kak polski cvet. Seno se posuši, cvet se osiple, če popihne sapa Gospodova. Zagvššno ljudstvo je seno. (Iz. 40. 6. 7.) To se pravi, kak vzrase trava i se posuši, kak se razcvete cvet i naglo ovehne, tak je clovek, tak je ves cloveški rod — dnes se rodi, cvete v svoji mladosti, vütro ovehne, premine. Zato pravi sv. Pismo: „I kak poganjajoče listje na zelenom drevi, nešterno poganja, drugo dol kaple, tak je tudi rodjenje tela i krvi, edno vzame konec, drugo se rodi“. (Sir. 14. 18.) To istino nam potrjava zgodovina cloveštva, da je cloveki sojeno te svet zapustiti — vmreti. Smrt je tista točka cloveškoga življenja, na štero bi nas naj spomnilo slovo Kristuškova od toga sveta v današnjem sv. evangeliji. Smrt je tisti dogodek našega življenja, ki nam prinese srečo, ali nesrečo, večni mir ali večno tmico, življenje ali smrt. Najvažnejši i najpomembnejši dogodek našega življenja je dogodek slove od toga življenja, dogodek smrti — ar nas postavi pred neskončno večnost: večno življenje, ali večno skvarjenje. Zato je smrt za pravične „življenje i dobiček“, (Fil. 1. 21.) za grešnika pa vekivečna zgüba, vekivečno pogüblenje. Zato tudi sam Bog govori po preröki: „Draga je pred licom Gospodovim smrt njegovih svecov“. (Ps. 115. 6.); na drugom mesti pa: „Strašna je smrt grešnikova“, (Ps. 33. 22.) — Najvekša modrost je zato, znati srečno vmreti! Življenje je šola za srečno smrt, to je priprava za slovo od toga sveta. Kristuš sam nas opomina: „Delajte si prijatele s krivičnim mamonom, ka gda pomenkate, vas sprejmejo v vekivečna prebivališča!“ (Luk. 16. 9.); i na drugom mesti: „Pazite, ar ne vete dneva, niti vüre“. (Mt. 25. 13.) — Sad lepoga, dobroga, pravoga krščanskoga življenja je srečna smrt.

„Edno malo i me že ne bodete videli“. Što si nebi želo srečne zadnje vüre, srečne smrti, tistoga blaženoga trenutka, gda bi s Kristušom Gospodom pravo: „idem k Oči“.

„Blagor mrtvim, ki v Gospodi vmerjejo, ar njihova dela idejo z njimi“. (Raz. 14. 13)

**Glasi.
Slovenska Krajina.**

Nova meša. Na drugo nedelo majuša, dne 10. bo v Dolnji Lendavi meo prvo sv. mešo velečastiti g. Jožef Tkalec, iz salezijanske družbe.

Hvale vredno. Vse občine v Prekmurji so navdušeno pödpisale spomenico, štera je bila poslana na ministre v Belgrad zavolo naše gimnazije v Soboti. Vidi se, kak je našemi ljudstvu pri srci ta jedina šola v celom Prekmurji. Trdno smo prepričani, ka te močen glas vseh občin dosegne svoj cil v Beogradu.

Murska Sobota. Preci žalostno sliko vidi clovek, ki se pripela z vlakom v Sobotu. Pred postajov vidi okrog 10 dečekcov, starih od 14 do 10 let. Jako so strgani pa zamazani. Ka čakajo? Čakajo, či bi trbelo komi kaj nesti, da

bi tak kaj dobili. Dobro je, či popotnikom pomagajo i si kaj zaslužijo, nego bojimo se, ka tej mladeniči postanejo nemarni, zapravilivi pa ešče kaj hüšega. Zakaj se takoj deci ne poskrbi kakša stalna služba?

Ka pa je to? Na železniškoj progi od D. Lendava do M. Središča je dosta mostov, šteri so vsi v najslabšem stanju. Posebno eden je tak slab, ka vsi potniki z največim strahom potüjejo po toj progi. Čakamo, a nihče se ne gene, dabi to popravo i kak se vidi to tak hitro niti ne misli nihče popravljati. Menda ne misli što delati probe, kak bi bilo, če bi se most ednok zrušo pod vlakom? To bi bile nevarne i drage probe, zato bo dobro, če se na mero-dajnom mesti genejo i storijo potrebno, da bo potüvanje po toj progi varno.

Položili so izpit za rezervne oficire Prekmurci: g. Izidor Horvat, učitelj iz Žižkov, gg. Ljudevit Blau i Ladislav Milhofer iz Dol. Lendave. Čestitamo.

Oglas. Vse kmetovalce v okraji Murske Sobotu, pri šterih sem napravo v jeseni na posevkih poskuse z umetnimi gnojili, prosim, da postavijo na konci njiv ob cesti po eden večji kolč i na njem označeno ime posestnika. Ta znamenja potrebujem vsled pregleda vspehov, ki se dosežejo z umetnim gnojenjem. Morebitne stroške za napravo tih količcov povrnem rade volje. — Franjo Pavlica, ekonom v D. Lendavi.

Naznanilo. V zadnji številki Novin (št. 17.) je bila pomota, ar se je naznanilo, da so državni žrebci na marofi Konšček. Naznanjamo zato, da so žrebci na marofi v Nemščeki. — Podružnica konjerejskega odseka.

Izvanredan lek protiv svih vrsta reumatizma. Posle ovoga groznoga rata naš narod mnogo pati od reumatizma, a mnogi ne znaju, da se sada ta bolest lako i brzo daje izlečiti lekom Radio-Balsamica Dr. Ivana Rahlejeva. Još u Rusiji posveti se Dr. Rahlejev izučavanju toga leka te je njegov dugogodišni rad urodio zaslužnim plodom. Pre dve godine ispitujući svoj lek u Slovenackoj postiga je Dr. Rahlejev izvanredne rezultate, tako da je danas njegov lek priznat kao najbolje sredstvo protiv svih vrsta reumatizma. O njegovoj lekovitosti najbolje svedoče potvrde profesora i lekara kao i zahvalna pisma izlečenih bolesnika. Radio-Balsamica veoma brzo deluje i ne ostavlja nikakvih tragova na koži a i srcu je apsolutno neškodljiv. Sa dve do tri kante Radio-Balsamica izlečise i najstariji reumatizam. Lek se izradiuje i dobiva u laboratoriji Radio-Balsamica Dr. Rahlejeva u Beogradu, Kosovska ul. 43

Na „Martinišče“ so darovali v Bethlehema, Pa. Amerika: Vič. g. župnik Veron 10, Gostonji Roza 10, Pif Frank z Noršinec 5, Gomboc Ivan z Sv. Sebeščana 5, Lejko Frank z M. Sobotu 5, Lipič Mathias 5, Soltiš Stephen (Slovak) 5, Časar John 3, Šinko Frank iz Skakovec 2, Miholič Paul 2, Flandorfer Frank 2, Srejš Ivan od Sv. Bedenika 1, Čör Ivan iz Kroga 1. Jelak Lidvina z Šalovec 1, Kuplen Šandor od Sv. Sebeščana 1, Lukač Janoš z Bakovec 1, Hüič Štefan z Bakovec 1, Rogan Matjaš z Kölesvölgya 1, Šerüga Terezija z Cankove 1, Granfol Anton z M. Sobotu 1, Šerüga Charles z Pečarovec 1,

Korošec George z Sülinec 1, Sišmanovič Štif (Hrvat) 1, Filo Frank z Budinec 1, Zelko Joseph od Sv. Sebeščana 1, Posvek Mike z Vidonec 1, Horvat Janoš z Otövec 1, Küplen Mikloš z Markovec 1, Done Mary z Markovec 1, Domiter Stephen z Štefanovec 1, Kuzmič Jožef z Otövec 1, Škerlak Štefan z Sülinec 1, Kranjec Šandor 1, Kerec Joseph z Vidonec 1, Frank Pečekova gospa iz Sebeborec 1, Lebar Johan z Doline 1, Banko Frank 1, Koprivšek Jerry 1, Murčić Karolina z Sülinec 1, Neimeister Steph. z M. Sobotu 1, Olaj John z Beltinec 1, Horvat Alois z Beltinec 1, Čuk Martin od Nedele 1, Gospod Joseph 1, Horvat Anton od Sv. Sebeščana 1, Obal Frank z Beltinec 1, Banko Vince z Moravec 1, Škraban Jožef z Tišine 1, Geček Mary z Štefanovec 1, Dončec Terezija z Štefanovec 1, Kavaš Andrej z Beltinec 1, Šabjak John z M. Sobotu 1, Mörec Frank z Gorice 1, Makari Frank z Bodonec 1, Bokan Filip 1, Berlen Anton z Petanec 1, Čör Mihael z Noršinec 1, Marič Anton z M. Črnc 1, Fibola Terezija z V. Dolenc 1, Krenos Joseph z Beltinec 1, Koltai Aleks iz Sela 1, Smodiš Terezija iz Sela 1, Kerčmar Joseph 1, Horvat Joseph od Sv. Sebeščana 1, Korpčić John z Markovec 1, Böič Joseph z Sülinec 1, Gerlec Štefan 1, Marič Janoš 1, Sokal Louis 1, Durič Stephen z Gorice 1, Kolar John z Vučjegomile 1, Tivadar Joseph 1, Pusztay Béla z Martjanec 1, Donešec Charles 1, Bunderla James 1, Rituper Katica 1, Pozvek Janoš 1, Kerrec George 1, Frajs Joseph 1, Kovač Terezija 1, Sukič Ana 1 dolar, Bedek Kristina 50, Zver Anton 50, Pintör Anton z Štefanovec 50, Fros Joseph 50, Böičkey John 50, Svetec Matjaš 50, Barbarič Karol z Budinec 50, Smodiš John 50, Gergorec Andrej z Beltinec 50, Domitrec Martin z Beltinec 50, Rogac Mike z Bogojine 50, Seršen Lujza 50, Flandorfer Ignac 50, Holcmän Viktor 50, Antalič Mike z Vučje Gomile 50, Temlin Rosi 50, Škraban Elek z Polane 50, Podlesek Frank 50, Ribich Mike 50, Lončarič Steve (Hrvat) 50, Huch Joseph (Hrvat) 50, Kučej Theresa 50, Kuzma Adam 50, Lainšček John z V. Dolenc 50 cent. — Pobirala sta: Ivan Gomboc i Jožef Zelko. Vsem bodi Bog bogati plačnik!

Država.

Pet ljudi se vtopilo. V občini Zenta se je zgodila velka nesreča. Nekši kmet je šteo priti s kolami prek vode Temeš. Iskao je mesto, gde bi bila voda bole plitva i nazadnje je pognao konje v reko. Voda pa je bila bole globoka, kak je mislo. Kola so se v vodi obrnola i pod seov pokopala vseh pet moškov, ki so na njih sedeli. Rešiti se neso mogli. Poginoli so tudi konji, ar so jih kola potegnola v globočino.

Močna borba s samomorilkov. V Dravi pri Osieki se je odigrala pred nedavnim razburliva igra. Trije mornari so zapazili, da je skočila v vodo mlada gospa. Taki so skočili v bližnji čun i so veslali na kraj nesreče. Ženska se dugo ne prikazala, na ednok pa je prišla na površino ravno poleg čuna. Eden od mornarov jo je pograbo za vlase. Ona pa se je močno branila. Posrečilo se njoj je, da je mornara vgriznola za roko, tak da je zakričao od bolečine i jo je pušto. Priskočila pa sta njemi na pomoč tova-

Novi svet.

Spisao: I. Sziklai.

Iz vogršćine prestavo Fr. Kolenc.

Nevarno je bilo njegovo stanje; a žido neje v tom betegi? Zdaj bo tem močnejši. Dozdaj še ne smeo pisati; a prišestni teden bo že pisao. Dva tedna itak ne bo šo v šolo. Med tem se bo sprehajao. Naskori pride protlotje, posebno pri njih, gde je čas vsigdar toplejši, te bo opoldne, gda najbole sijje sunce, lahko hodo v ogradi, po dvori. Zavolo betega ja dosta zamüdo; ne ve, ka popravi v tom leti. Ar slabe glave nema, samo že zdaj se odločno drži svojih misli, celo ka je več, svoje nazore ma. Nazore, v toj dobi! Gda se niedno dete nemre odločiti, za kaj naj bi se pripravlao, ar nemre biti na čistom s svojimi zmožnostmi. Samo zaletava se. Nenavadno dugo je bilo pismo. Dugo pismo od takšega cloveka, o šterom pravi dečko, da je mrzeo, zaprte narave. Gotovo, da mora biti falinge v dečkovih možganaj, čisto naravno. Neje redno vzgojen, slabo, nepravilno je navajen. Dopüstili so njemi, da naj dela, ka šče. To je neskušenh ali slabih roditelov največša falinga. Tak pa je že potrebno, da ma ravnatela za sirovoga. Tem bole za njega. Se bär pobolša. A če bi prednica z vekšov pazlivostjov pregledala zadnje rende pisma, bi taki lahko bila na čistom, zakaj njoj je pisao ravnateo tak podrobno in na tenko. Ar jo je zednim taki pitao, kak bi lahko dao hčerko svojega brata v zavod? Njegova plača je najmre jako sirmiška.

Poleg toga pa njemi na šinjeki visi hči pokojnoga brata: on mora skrbeti za njeno odgojo, ar njoj po pokojnom oči ne ostalo nikaj. On kak učiteo, bi meo v prvoy vrsti juš, da bi sirota na kakše prazno vstanovno mesto, ali po milosti kakšega velkoga gospoda, nadpastira mogla priti v zavod — zobston.

Zato je pisao tak prijazno pismo prednici. I ta tudi ned zamüdila, da bi pazila, gda se sprazni kakše brezplačno mesto, ali ne bi našla v dobroj voli premilostivnoga gospoda püšpeka, ki je dobrotnik sirot i biga prosila, da bi sprejeo na svoj račun tidi tisto zapüšćeno deklico. sirotico toga učitela v zavod med brezplačne göjenke. To se tudi zgodi. I tak je jako prav prišeo Elemérov beteg, o šterom je v sestrinom imeni pozvedavala prednica.

Gda je nastöpilo toplo protoletno vreme, je betežni Elemér na pripravilo zavodnoga doktora d. bo dva tedna počitnic. Od pohajanja šole je bio oproščeni. Eno vüro je duže lahko ostao v posteli, i med tem, da so se tovariši razišli po različnih školaj; je on prosto smeo hoditi po dvori, v ogradi, po malom travniki pri gredaj poleg potoka, prösto v celoy hiši.

Kak se zible, dviga i se potapla gladina morja pod toplotov sunčnih trakov i pod gibanjem peroti vetra; se je tudi neskončno morje zraka genilo pod trepetanjom vročih sunčnih trakov. Nevidni, mehki valčki so se valili naprej s skrivnostnim bliščanjöm i toplotov med poganjajočimi popki. Kak zelene prkazni so se zarisavale v trepetajočem svetlobnom morji glave kurtlavih vrb: ilovnati breg potoka, ki je pod gostim listjöm protoletnih cvetlic že zgübo sero-

zimsko farbo. Hladeč balzam je ta čista, oživlajoče-mameča dišava za betežna pluša, od vročice utrüjeno glavo. A nepretrgano svetlikanje, šümenje zraka uspavanje düše. Dugi čas je začno napadati Eleméra; v njegovoj düši, ki je bila vstvarjena na delovanje, se je zbüdila nerazumliva, nezrečena, nepoznana žela, kak tisti zeleni popek na bregi potoka, o šterom že nihče ne ve, če ga ne gleda s pazljivimi očmi, ka bo iz njega: lep cvet, zdravilen tej, ali pa divja rastlina.

Delati trbe nekaj. Delati šče nekaj. Delati kašćeč. A delati. Ne bloditi, senjariti, prazni slamo mlatiiti, z nemarnim brezdaljom nücati tisti dragoceni mašin, ki je vstvarjen za delo.

A ka naj dela? Nema nikoga, ki bi njemi dao tanač. Šolske knige se na pamet nagüli; a te njemi nemrejo dati kažipotata. Govorijo o junakaj dela, izobrazbe; de samo gotove viteze vidi v njih. Gotov sad. Ka se je te razvijao iz cveta, cvet iz popka, kak je te vzklio iz veje, kak je nestala ta iz debla, korena, vse to iz majčkene klice: vse to je nepoznana, negotova stvar pred njim.

Odrezao je vejko od najbole košate vrbe. Ka je v prešnjih letaj vido, je napravö iz skorje füčko.

Frtao vürna zabava. Naskori se je tudi toga naveličao.

V bližini je mliä klepetao. Ta se je videlo veliko lopatasto kolo, kak je s šümenjom trlo vodo i prošlo narazno kaplice.

Mliä nemre prinesti ta, da bi se z njim špilao. Nego špilao bo ga tak, kak mala deca jahanie z lesenim konjom, lesenim psom.

Frjško je vküpsklao olüpane vršine veje.

riša. V zadnjem hipu sta pograbila žensko za obleko i jo potegnola v čin. Na suhom je naskori prišla k sebi. Na policiji je izjavila, da je šla v smrt zavolo nevernosti svojega moža. — V zgodbi se očividno kaže znak nevere. Ob prvim v možovi nevernosti, potom pa tudi v ženinoj probi, da bi si vzela življenje. Nevernosti možove ne mogla prenesti, zato je šla v smrt, ar v svojoj neveri ne znala, da jo po smrti čaka še nekše nesreča, če bi sama vzela življenje.

Zvünredno visika starost. Belgrad je vüzemsko nedelo meo priliko občüdüvati nekšega Törka, ki je že l. 1801 služo v Belgradl kak törski vojak. Star je 151 leto. Kelko je dozđaj znano, je najstarejši človek na sveti. Rodlo se je 1774. Preživlao se je ves čas življenja z delom svojih rok. Starac je še izda močen i nosi svoje močno telo še izda zrvanano. Bio je večkrat oženjen; zadnjikat se je ženo, gda je bio star 101 leto. Edna izmed žen še zdaj živi i je stara 68 let. Najstarejši sin je star 85 let; vsa druga deca so njemi že davno pomrla, zvün treh sinov od zadnje žene.

Svetovna politika.

Češko-poljski sporazum. Češki zvünnašnji ministar, dr. Beneš, je postao svetovno znan po svojih predlogaj na večih mirovnikh konferencaj, šteri so se navadno tudi sprejell v celoti ali pa nekelko spremenjeni i pa po svojih pogodbaj z drugimi državami. Pred kratkim se njemi je posrečilo sklenoti pogodbo s Poljskov, i s tem je odpravljen spor, ki je vladao do zdaj med tema državama. O toj pogodbi pravi sam:

„Dogovorili smo se z ministrom dr. Mrzyuskim (poljski min.), ar smo šteli, da pride do istinsko prijateljskih odnošajov med nami i Poljaki. Zgodovina poljskoga i češkoslovaškoga naroda nas sili, da se bole varüjemo, kak naši predniki, da ne pride med nami do sporov. Ščemo živeti v ist nsko sosedno prijateljskih odnošajaj s Poljskov.

Portugalska. Kak v vñogh drugih državaj, žive tudi na Portugalskom revolucionaren düh. Major Camaro je proti konci aprila zbrao par sto vojakov i izvršo z njimi državni prevrat. Postavo je poseben diktatorij kak vladara Portugalske. Njegova zmaga pa je bila jako kratka. Nastao je boj med njegovimi i vladinimi četami. V tom boji je bio premagan.

Belgija. Meseca aprila so se vršile volitve v državni zbor. Največ mandatov je dobila katoličanska stranka (78), za njoj socialisti, za temi pa pridejo liberalci. Komunisti i druge stranke so dobile vküpnö okoli 10 poslancov. Absolutne večine pri volitvaj ne dobila niedna stranka, zato tudi nemre sestaviti edna sama vlada. Mandat za sestavo vlade je dobio socialist Vandervelde. Pogajao se je z drugimi strankami, a pogajanja so ostala brezuspešna. Zato je mandat vrno. Če vlade ne bo mogoče sestaviti, se bodo morale vršiti nove volitve, ki pripomorejo katoličanom ali socialistom do absolutne večine.

Bulgarija. To je zemlja večnih revolucij, nemirov, pobojev i usmrdenj. V toj deželi vlada Čankov, šteri je jako krvoločan. Proti opoziji, to je zemljoradnikom i komunistom nastopa s vsov silov. Opozicija se je branila proti krvavoj vladi na vse moči tudi z atentati. Tak je pri-

šlo ne davno do atentata, kakšega ešče človeštvo ne doživelo. Na sredi Sofije, glavnoga mesta Bulgarije, je lepa katedrala Sv. Nedelje, štera je največša i najlepša na Balkani. V toj katedrali se je opravljala boža služba za ubitim poslancom Georgijem, pri šteroj je bila navzoča vlada, drugi politiki i vnožine naroda. Naednok nastane pok i lepa cerkev se zrüši i pod razvalinami so umirali ljudje, šteri so bili v cerkvi. Atentatori so vzdali v steno peklenki stroj, šteroga so med mešov vüzgali i tak razvrgli cerkev. Bilo je mnogo mrtvih i ešče više ranjenih. Od vlade so bili samo neštetni ministri ranjeni. Radi toga atentata je vlada proglasila obsedno stanje i začnolö se je krvavo obračunavanje. Vlada je mobilizirala vojsko i ta je morila po celoj državi. Glavni organizatori atentata so bili umorjeni. Krvava vlada nešče odstopiti i oni s silov ščejo držati red i mir, zato je prosila za povečanje svoje vojske, štero je povečala za 10 jezero ljudi. — Vlada je krivila našo državo, da je naša država kriva i da je ona podpirala atentatore, šteri bi naj v Bulgariji napravili nemire i nered, da bi od toga naša država mela hasek i bi mogoče lahko tudi zasela Bulgarsko. Seveda to ne je istina i naša država je proti toga protestirala, tak je morala bulgarska vlada svoje obreküvanja proti našoj državi preklicati i se opravičiti.

Fr. Kolenc:

Prosvetni tečaj.

7. Kmečka izobrazba.

II.

Ka pripomore k tomi, da je kmečka hiša istinsko kmečki dom, je naravna priprostost — kak sem zadnjič povdaro — ki odgovarja priprostosti kmečke düše i vsega kmečkoga življenja. Poleg toga pa je še nekši drugi činiteo, ravno tak važen, — v vrogom pogledi še bole — brez šteroga si kmečkoga doma niti misliti nemremo. To je vera, versko življenje, ki mora odsevati iz vseh kmečkih navad, iz vsega kmečkoga dela.

Kmet je sin narave. Od zore do mraka se giblje na prostom zraki, švica od žmetnoga dela na travniki i na polji. Narava pa pripela človeka najbliže k Bogi. Vsakša travica, vsakša cvetličica, drevo, z ednov rečjov vse rastline, hasnovite i škodlive, šepečejo, da je nekak, ki njim je dao življenje, ki njim davle hrano, da morejo rasti i doprinašati sad. Svedočijo, da neso nastale same od sebe, nego jih je nekak drugi zbüdo k življenju. Najbole pa začüti kmet Boga nad seov po leti, gda se zible po polji zlato klasje pšenica, žita. Večkrat se zberejo temni oblaki, se bole i bble bližajo; blisk razsvetli nebo i grmenje pretrese zemlo. I v človeki se zbüdi v takših hipih strah, ar se boji, da njemi temni oblaki pošlejo vñičüjoč dež, točo, štera poseka njegov pov i njemi tak vzeme vsakdenešnji krüh. V tom strahi pa se obrne proti nebi, globoko vzdihne, sklene roke i pošle vročo prošnjo proti višavam: „Oča nebeški, reši nas nesreči! Odvrni od nas svojo šibo! Smilüj se nam i nam ohrani vsakdenešnji krüh, ovak prejdemo.“ Posebno v nesreči začüti kmet nad seov Boga, ar zna, da si sam nemre pomagati.

vzeo iz žepa, gde je bila cela vnožica žnjor različne velikosti i širine, špagovin i drobnih ledernih falakčkov. Žnjoro je vküp zvezao i položo na napötača. Tistomi, šteri je bio v vodi, na špice, drugomi na nared.

— No zdaj bi še trbelo plehnata vedreca. A nemam pri sebi. A je, zato lepo, gda se vrti. Gledajte! Elemér je skočo od veselja. Pravi mali mlin. Kak zvünanje kolo boga na zapovid notrašnjega. Radost je gledati. Se bi lahko prišli prijatelji, da bi se navčili to mlinsko špilarijo. Popoldne jih dol pozove. Če jih učiteo ne püsti, vujdejo; to je gotovo.

— A što pa ste vi? — je pitao nazadnje nepoznanca, ki njemi je napravo tak prijetno zabavo.

— Vürar. Sirotišniško vüro sem popravo. Ar pa še ne poldne, a z delom sem fertik, sem si mislo, da bom malo hodo po travniki. Sem itak cel den sedö sklüčeno pri stoli. Človekove oči utrüdi telko svetlih malih potačekov i sajfov, štere brez povečalne glazovine ne mogoče vküp naštimati; prava olejšava je sprehod po zelenom poli, med cvetjem, na čistom protoletnom zraki.

— Ka vi delate vüre?

— Jaz.

— Lepa meštirija.

— Jako lepa, če se človek razmi na njo.

— Vi se morate dobro razmiti.

— Tak, tak.

— A vidim, da morate dobro razmiti, ar ste te potač tudi lepo napravili. Kak zanimivo mora biti, gda vüro delate. Tak bi rad ednok pogledno.

— Pa pridite ednok v delavnico. (Dale.)

Z verov v vsemogočnoga Boga pa je napunjen tudi kmečki dom i zato se po pravici imenuje nekakše svetišče. Kmečki človek ves den dela v naravi. Večer se trüden vrača od dela i se že naprej veseli počitka, da si nabere nove moči za drugi den. A prle kak bi zatisno zadremane oči k nočnomi počitki, se spomni na fistoga, o šterom njemi je po dnevi govorila vsa narava — spomni se na Boga. Na kolena spadne, da se zahvali za vse dobröte, ki jih je sprejeo po dnevi i da prosí božega varstva za noč. Kak lepo je gledati, če cela družina kleči pred podobov Križanoga ali kepom Merlijimim i kak prijetno poslušati priproste molitvice. Te so lepše od najlepših pesmi na sveti, ar prihajajo iz priprostoga, vernoga srca i se dvigajo v nebeske višave. Bio je čas, gda je vsakša družina sküpnö odpravljala večerno molitev. Zdaj pa je inači. Vnogo je kmečkih hiš, gde ta lepa i potrebna pobožnost ne več doma. Gde naj iščemo za to vzrok?

Kak je iz vñogh hiš izginola pod drugim vplivom naravna priprostost i povzročila, da kmečke hiše neso istinsko kmečki domovi, tak je izginola pod tujim vplivom tudi ta verska pobožnost, brez štere naši domovi ravnötak neso istinsko kmečki, kak brez priprostosti.

Velki vpliv ma na kmečkoga človeka dnešnja brezverska doba. Več ne živimo v časi, gda kmečki človek ne zapüsto svojega hatara i sköo niti sosedne vesi ne poznao. Dnesden obhodijo kmečki ljudje velik del sveta; idejo po küpčijaj ali pelajo svoje pridelke na odajo i pri tom prepotüjejo vnogo varašov. Tam pa vidijo vnogo stvari, šterih na deželi ne mogoče videti. Opazüjejo varaške navade, štere se njim na prvi pogled dopadnejo, zato si jih zapomnijo i nesejo s seov v domači kraj. Tü pa tam pridejo tudi do kakših novin. Ar so radovedni, ka se po sveti godi, jih začnejo četiti i to, kak so iz njih izvedeli, doma nadale pripovedüvati. Toga pa ne spoznajo, da jim je i prvo i drugo škodljivo. Zakaj? — Denešnje varaško življenje stoji v znamenju brezverskoga materializma. Tomi primerne so tudi njegove šege, navade. Iz vseh odseva nevera. I tak se tudi kmečki človek, ki sprejme te navade, nevedoma naleze brezverskoga düha. Še vnogo bole pa so nevarni časopisi — tisti najmre, ki jih izdajajo brezverci. Namen teh časopisov je, iztrgati iz človeških src vero. Zato so puni zasmehovanja verskih obredov, verskih dužnosti, sovraštva do Cerkve, dühovnikov i do vsega, ka je sveto. I ka se zgodi s priprostim človekom, ki se vse to čte? Misli, da je vse tak, kak časopisi pišejo, ar ne ve toga, da vnogi neso tak resnico lübnö kak v svojoj priprosti, ne sprevidi, da vodijo iz sovraštva boj proti vsemi, ka je z Bogom v zvezi. Posledica vsega toga pa je, da začne zanemarjati svoje verske dužnosti; da opušča pobožne vaje i tak oropa svoj dom tiste blaženosti, štero je čüto med večernov molitvov, — i drugimi molitvami — gda se je pred nočnim počitkom zadnjikat obrno k Bogi.

Kak potrebno je versko življenje i verske pobožnosti v kmečkoj hiši, se vidi ravno v tistih družinaj, pri šterih je zamrlo. Če opazujemo njüvo življenje, vidimo, da v njih ne prave sreče, ne istinske zadovolnosti. Nekša mrtvoča vlada v njih i so nezadovolne s svojim stanom. Zato pa kmečki dom ne sme biti brez vere. Če ščemo teda, da postanejo naše hiše pravi kmečki domovi, moramo gledati, da bodo znova nekakša svetišča, kak so bili negda. (Dale.)

Zanimivosti.

Dugo čislo. V Rim je prišla zdaj v svetom leti sküpnina pobožnih romarov iz Nemčije. Sv. Oča jo je počasto s sprejemom. Pri toj priliki je podarila svetomi oči nekša pobožna düšica umetno zrezlano čislo, ki ma celih pet metrov obsega.

Sedemdvajstikat oženjen. To se je zgodilo z mohamedancom Rhamis Mohamed Elarabi, carinskim uradnikom v Aleksandriji. Ne meo več žen na ednok, nego jih je vzeo 27 po vrsti, se dao ločiti i nanovo oženo. Zdaj ma osemindvajsto. Dece ma že kakših 50, najmlajši je star 6 let. Mož je star 96 let. „Vse žene sem meo jako rad“, je izjavo proročevalci nekšega lista. „Sedemdeset let svojega življenja sem ponücao za proučüvanje ženske düše, poznám je pa še dnes ne.“

„Kršćanska“ lübezen. Med velikimi glazvenimi dverami v Monte Carli, štera vodijo v igralne sobe, visi na marmornatom stebri šparavec, s ponižnim napisom: „Za sirmake v deželi“. Vsakše leto ednok odprejo te šparavec, mimo šteroga hodijo največši bogataši sveta i za šterov zaigrajo i priigralo milijone. Gda so jo letös odprli, so našeli: Štiri franke, dve gumbi na hlače i ometek za pudranje. — (To je lübezen modernoga sveta, šteri s svojim materialističnim liberalizmom i komunizmom obečava nebesa na zemlji op.)

Malo kolo se je naskori veselo vrtelo v tekočoj vödi potoka.

Kak je tak gledao i gledao, i so po kamenji šumeče pene dale tekle z minevajočimi minotami; se je v čistoj vodi pokazala velka, čarna senca za njegovov sencov.

Nazaj je pogledao.

Nepoznan dečko je stao za njim.

A kak da bi že vido to postavö. Istina. Zaran je šo po dvori sirotišnice. Ne se brigao, što je. A zdaj tü stoji i s pazljivimi očmi gleda njegovö špilanje.

Eden hip sta brez reči gledala eden drugomi v oči. Eden bö že morao pitati, kak sta prišla vküp?

— Preci prilichen je; — je pravo velki dečko.

Eleméri se je priznanje dopadnolö.

— Sam sem ga izrezao.

— A tudi drugö bi se dalo z njim napraviti — je pa pravo dečko.

— Drugö?

To ja. Še le te bi bila lepa špilarija. Z ednim drugim potačom trbe vküp zvezati i na tistoga malo vedrece obesiti. S tem bi lahko vodo zajemao.

— A zakaj.

— Iz špilanja. Če se že ščete špilati.

— Ka pa naj delam? — je odgovoro dečko iz govarjajoč se. — Če pa moram počivati, se zdraviti. Zđaj se nemrem včüti.

— To je tudi včenje; — je pravo znova dečko.

I taki je vrezao par šib z bližnje vrbe. V par minotaj je napravo kolo. Šörko žnjoro je

Prišeo je . . .

Tragična slika.

Mati je vzdignola glavo i pitala Mankico:

„Mankica, ti si?“

„Tü sem, mati. Vsikdar vas ne zapüstim.“

Guč njoj je bio trüden.

„Nega ga šče? si kaj poglednola dol po koniki? Zdaj že znam pride, ar je obečao. Pošten je, nikdar mi je ne lagao, zato tüdi dnes pride. Si ga ne čüla v noči, gda je prišeo?“

„Ne sem ga.“

„Ne . . . Tak tiho je prišeo, ka ga šče jaz ne sem čüla, samo sem ga vidila. Mati, šče dnes pridem, samo ne vmrite prle . . . Tak je gučao.“

„Tak . . . Čüla sem . . .“

Mati je nazaj legla i se zaglednola v posnice. Za tramom so ležale njegove knige i spričevala. Mankica njoj je mogla vsaki den šteti kaj iz teh knjig, iz spričevala joj je mogla šteti, gde je vse prav dobro zapisano.

„Kelko let je že, kak je šo, Mankica?“ je pali pitala mati.

„Nekak deset let bo.“

„Deset . . . Ne je vüpaio praviti: Z Bogom, ka ga ne bi te püstila. Mali je šče te bio. Gde že zdaj denok hodi . . .“

Mankica jo je zmotila: „Sie lejko lačni, mati?“

„Lačna sem. Maš kaj?“

„Nekaj šče je. Idem i poiščem.“

Šla je v kühnjo. Skuze so njoj kapale z oči. Vse prazno, nindri nikaj. Ka je zaslužila, gda je šče lejko hodila delat, to je že vse odišlo. Ze tjeden dni nosi na posodo, prosi okoli, gde je kaj pomagala. Pri vsakoj hiši joj že neščejo dati, pa či šče kaj dobi, šče tisto je jako božno.

„Malo šče sama jej, ve se mi vsa posüšiš, pa šče vmerješ mi, ka bom pa te sama delala.“

„Jaz sem že jela. Zdaj samo vi jejte.“ Tak je pravila materi, či ravno že tjeden dni skoro nikaj ne je jela.

Znočilo se je. Materi je šče hüje bilo i smrt je čakala za dverami.

„Si kaj poglednola po koniki, či ide?“

„Gledala sem, pa . . .“ Dele ne je pravila, gda se je začülo iti po podokni, dol po postlji, dveri na prekliti so se odprle i včasi na to je stopo v hišo velik človik, obraščenih lic i vdrtih oči.

„Hvalen Jezuš . . .“ Njegov guč je bio nizki.

„Jezuš, brat! . . .“ je kriknola Mankica.

„Števan? Moj sin!? Zuala sem, ka prideš, zato sem čakala.“

* * *

Meglenoga dneva je bodo potnik po koniki z varaša. V roki je meo debeli bat. Hodo je hitro, noge so se njemi stepale. Lice je meo obraščeno, že dugo se ne je brio. Božen gvant je meo, videlo se je, ka njemi ga ne je mero krojač, ar je bio dugi i prevozek. Nikam je ne gledao z konika.

„Da bi jih šče živih najšeo! Vnoči so mi pravili, ka bi naj prišeo. Znan so betežni! Dugo sem že ne bio doma, deset let. Pa sestra Mankica, lejko je že oženjena? Ne je šče znan, što bi pitao za njo. Zdaj je že velka . . .“ Tak je gučao tühinec sam pri sebi, pa šče bole se je paščo. Kak duga je zdaj ta pot, kak jo je hitro negda prehodo, dnes pa kak da bi rasla. Hiše so šče tiste, kak negda, log, križ pri koniki, vse staro . . . „O Bog, ne dai, ka bi prle mrlí, kak se njim spovem. Znam, ka me žmetno čakajo . . .“ Ešče bole je stopao, ka so njemi kapale debele kaple s čela, kak da bi mlato. Ljudje so ga z nezavüpanjom gledali: „Cigan! Ešče bole zaraščeni, kak vlaški. Znan, ka tüdi hüši.“ Deca sò se skrivala pred njim.

Sunce je šlo za gore, pa šče je meo dugo pot; skoro že ne je mogeo hoditi. Najraj bi šou kam krüha prosit pa spat. „Ešče dnes jih morem viditi. Lejko bi mrlí do vütro.“ Ljudje so že spali, gda je prišeo do vesí. „Hvala Bogi, ka sem li v ves prišeo.“ Ves je bio moker, tak je hodo. Vido je senco domače hiše. Vö z okna se je razlevala medla svetlošča lampice. „Samo, ka šče ne bi mrlí.“ Što pa je notri? Sestra je kriknola, gda ga je zaglednola. Mati se je trüdna vzdignola:

„Zuala sem, ka prideš, zato sem čakala.“ Ne je mogla več gučati, glava njoj je spadnola nazaj na vankiš.

„Mati!“ je krikno sin i jo obino. „Odpüstite, mati, grešo sem, ali sem tüdi pokoro delao. Ne vmrite šče zdaj, gda sem se vrno, ka mo zdaj lepše živeli. Znam delati. Šo sem srečo iskat i bogastva, pa sreče nega nindri na sveti, samo pri vas je, pri vas . . .“

Mati je bila vsa srečna. Da se ji je li sinek vrno! Nej ga je pitala, gde je hodo, ka je delao po sveti, zakaj jo je zapüsto, ne ga je pitala, vrno se njoj je v naročje, vse drügo je pozableno, odpüščeno . . .

Samò se je smijala na lejko, gučati ne je mogla. Čelo njoj je postajalo mrzlo.

„Štev, moliva, več mujrajo!“ Prižgala je svečo. Štev se je zdramo: „Odpüsti sestra!“

„Moliva, ka bi njim dao Bog düšno zve-ličanje: Oča naš, ki si v nebesaj, sveti se ime Tvoje . . .“

Ali Štev ne je mogeo moliti. Gledao je v bleđi materin obraz i ga občüdüvao.

„Kak svetnice je te obraz. Ešče nikdar ne sem vido lepšega i bole nedužnoga.“ Čüla ga je sestra i se je prestrašila: „Kak pa gučiš, ve je to greh.“

„Či bi lagao, te bi bio greh, ali lejko ne gučim istine? Najvekša mantrnica so bili . . .“ Mankica je molila, on pa je gledao mater.

Pokopali so mater, tüdi Štev je šo za njov, Mankica je samo ostanola ra sveti; hodi-la je v dero drüгим. (Konec.)

Gospodarstvo.

1. Zrnje.

100 kg. pšenice	425 Din.,
„ žita	350 „
„ ovs	375 „
„ kukorice	225 „

2. Živina:

govenska:	teoci:	svinie
v Zagrebi	1 kg. 16—20 D.	20—25 D. 22—26 D.
v Ljubljani	„ 17—20 D.	20—22 D. 17—22 D.

3. Krma.

Sena m. 90—125 D., slame m. 70—100 D.

Zagrebečka borza

dne 29. aprila 1925.

Amerikanski dolar, 1 dolar	D 60
Schiling	D 8 66
Čeho-Slov. krona, 1 K	D 1 82
20 kronski zlat	D 223 75
Francoski frank, 1 frank	D 3 20
Madjar. K 100 (nova em.)	D 0 085
Švic. fran., 1 fr.	D 12 —
Talijanske lire, 1 lira	D 2 53
Zürich:	
Dinar, 100 Din	Šv. frcs 8 375

MALI OGLASI.

POSESTVO V OKOLIOI LOTMERKA

se vsled smrti oca. Zemlja obdelana, lepa šuma vse okoli hiše. Hiša i gospodarstvo poslojje vse v dobrom stani. Cena jako nizka. Küpi se lahko z ysem potrebnim orüđjem i živino. Küpci naj si ogledajo pri VUNDERL, Kukoriči, Križevci pri Ljutomeru.

Razglas.

Živinsko i krmarsko senje v Veržeji je na sledeče dni:

6. maja, 29. sept. i 30. nov.

Ar je Veržeji vsikdar dobro senje, se tüdi zdaj vsi vabite na njega. Županstvo Veržej.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“ pri ERDÖSY BARNABAŠ, trgovci z papirom i igračami v Murskoj Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Priden učenic iz poštene hiše se včasi ali s prvim majem sprejme v trgovino z mešaním blagom.

FRANC KOROŠEC, trgov. G. Radgona.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDAVALA

plača najbolje dolarje in zlate peneze.

Ovlaščena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

Samostalno prekmursko katoličansko podporno društvo sv. Križ Chicago Ill:

je najbolje društvo za prekmurske Slovence v Chicagi. Kotrige društva postanejo lahko kat. Slovenci, moški od 16. do 50. leta, ženske od 16. do 45. leta starosti. Kotrige plačajo ednok pristopnino 1 Dol. i mesečno 1 Dol. i zato dobi vsakša betežna kotriga prvij 6 mesecov 1 Dol. podpore za vsaki den, nadalnje 3 mesece pa 50 centov na den. Če je kotriga ešče duže betežna, zvoli se njoj podpora na mesečnoj seji. Za smrtnino plača društvo zdaj 350 Dol., kda bo pa več kak 200 kotrig, pa 500 Dolarov Gotovščine ma društva 5000 Dol. kotrig 170. Želemo, ka bi bilo skoro 200 kotrig. Društvo skrbi za lepi sprevod i cerkveni pokop i bo pomagalo pri deli za prekmursko slovensko faro v Chicagi i priporoča vsem kotrigam, da si naročijo prekmursko glasilo „Novine“ v šterij objavlja društvo svoje oglase. Novine se naročijo pri Klekl Jožefi, vp. pleb. v Črensovcih, Prekmurje, Jugoslavija i se dobijo tüdi pri društvu. Društvene seje se vršijo vsako drügo nedelo v meseci ob 3. vöri na numeri 1804. So Racine Avenue, Chicago Ill. Opominamo vse prekmurske Slovence, ki so ešče nej ali so že v kakšem društvu, naj pristopajo k tomi lepomi društvu, štero pomaga kotrigam v potrebaj.

Odbor za leto 1925:

Predsednik Martin Kelenc, podpredsednik Mihal Grüškovnjak, tajnik Štefan Hozjan, podtajnik Martin Horvat, blagajnik Štefan Jakšič, paziteo betežnih Mihal Gjörök, nadzorni predsednik Štefan Giura, računovoditelo Štefan Rittlop i Naci Markoja, paziteo društva Anton Markoja, vratar Jožef Trajbar.

Posestvo

od 3 oralov prodaje se za Din 45.000 v Sovjaku hiš. stev. 60., pošta Sv. Jurij ob Ščavnici, sestoji se iz 3 njiv, vinograda, sadovnjaka in malo šume s prostranim gospodarskim posopjem. — Opita se pri ŠVARCI ravnotam.

Mlin

popolnoma nov, blizu Radgone na Muri, se takoj proda. Cena nizka, plačilo na rate.

Vpraša se pri

Al. Neudauer, Gor. Radgona, Posojilnica.

Hranilnica i posojilnica v Črensovcih

r. z. z n. z. uradüje vsako nedelo ino svetek.

Obrestüje hranilne vloge (navadne) po 8%; vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi pod 5000 Din po 9%, vezane vloge od 5000 Din naviše pa po 9½%.

Vlog stanje je že nad dva milijona.

Kmetski penezi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj slüžijo v hasek našemi kmetskomi lüdstvi. Zavüpaajte nam peneze, za štere dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka većim sirotam je lejko posodimo na fal intereš.